

**Beskidzkie szlaki
podhalańczyków z AK
2009 – 2019**

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Oddział w Krakowie

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie

Dyrektor Oddziału: dr hab. Filip Musiał
ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków
tel. 12 421 19 61 fax 12 421 11 00
oddzial.krakow@ipn.gov.pl

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia” w Krakowie

ul. Dunajewskiego 8, 31-133 Kraków
tel. 12 211 70 20

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN

Naczelnik OBEN: Michał Masłowski
tel. 881 015 159
oben.krakow@ipn.gov.pl

Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN

Naczelnik OBBH: dr Michał Wenklar
tel. 12 290 20 70
obbh.krakow@ipn.gov.pl

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN

Naczelnik OBUWiM: dr Maciej Korkuć
tel. 12 289 20 64
obuwim.krakow@ipn.gov.pl

Wieloosobowe Stanowisko ds. Poszukiwań i Identyfikacji IPN

dr Dawid Golik
tel. 12 289 20 70
obpi.krakow@ipn.gov.pl

Oddziałowe Archiwum IPN

Naczelnik OA: Rafał Dyrzc
Siedziba: pl. M. Skulimowskiego 1, 31-020 Wieliczka
tel. 12 289 14 00, fax 12 289 14 01

**Czytelnia Akt Jawnych w wielickiej siedzibie Oddziałowego Archiwum IPN w Krakowie
czynna jest od poniedziałku do czwartku w godzinach od 9:00 do 18:00,
w piątki czynna od godz. 9:00 do 15:30.**

Oddziałowe Biuro Lustracyjne

Naczelnik OBL: prok. Piotr Stawowy
Siedziba: ul. Dunajewskiego 8, 31-133 Kraków

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN

Naczelnik OKŚZpNP: prok. Waldemar Szwiec
Siedziba: ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków

www.krakow.ipn.gov.pl
www.facebook.com/IPNKrakow/

www.facebook.com/przystanekhistoriakrakow/

**Beskidzkie szlaki
podhalańczyków z AK
2009 – 2019**

*Dziesiąta edycja rajdu edukacyjnego
„Szlakami Żołnierzy
1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK”*

Kraków 2019

autor: dr Dawid Golik

recenzent: dr Michał Wenklar

projekt okładki i skład: Drukarnia Grafpress
ul. 29 listopada (pawilon)
32-300 Olkusz
grafpress.com.pl

opracowanie redakcyjne: Michał Mastowski

zdjęcia na okładce: Oddział partyzancki AK „Wilk” podczas rajdu
na Słowację latem 1944 r. (ze zbiorów IPN)
Odznaka pamiątkowa 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK

Podkłady map wykorzystano dzięki uprzejmości
wydawnictwa COMPASS

ISBN 978-83-954170-2-3

© copyright:

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu & Dawid Golik

Pomysł zorganizowania rajdu edukacyjnego szlakami żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej narodził się w 2009 r. w środowisku historyków i edukatorów z Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie oraz regionalistów skupionych w Polskim Towarzystwie Historycznym Oddział w Nowym Targu. Obydwie instytucje już wcześniej z powodzeniem współpracowały przy organizacji konferencji naukowych oraz rajdów turystycznych poświęconych partyzantom powojennego podziemia niepodległościowego ze zgrupowania „Błyskawica” mjr. Józefa Kurasia „Ognia”. Chcąc jednak upamiętnić także historię podhalańskiej AK i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom żyjących wówczas jeszcze kombatantów 1. PSP AK, zdecydowano się na organizację rajdu edukacyjnego poświęconego wojennym dziejom tej właśnie formacji. Jednym z głównych orędowników przedsięwzięcia był żołnierz placówki Słupnice-Kamienica AK (kryptonim „Kuznia”), a następnie I batalionu 1. PSP AK – Jan Prus-Paygert „Boruta”. Inicjatywę wspierały też od początku Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej oraz Gorczański Park Narodowy.

1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK powołano do życia we wrześniu 1944r., jako jednostkę mającego walczyć z Niemcami w ramach akcji „Burza” odtwarzanego w konspiracji Wojska Polskiego. Jego dowódcą został inspektor Inspektoratu AK Nowy Sącz

*Mjr Adam Stabrawa „Borowy”
w otoczeniu partyzantów z Obwodu
AK Nowy Targ
(ze zbiorów Tadeusza Morawy)*

mjr Adam Stabrawa „Borowy”, a poszczególne bataliony pułku organizowane były w czterech obwodach inspektoratu – nowosądeckim (I batalion), limanowskim (II batalion), gorlickim (III batalion) i nowotarskim (IV batalion). I i IV batalion działały jako duże, dwukompanijne oddziały partyzanckie, pozostałe zaś bataliony podzielone były na samodzielne kompanie leśne lub też niewielkie patrole dywersyjne, będące tylko załączkiem oddziałów partyzanckich. W szczytowym okresie w szeregach 1. PSP AK służyło 1024 żołnierzy. Wspierały go placówki i oddziały partyzanckie obwodów, które nie wchodziły formalnie w jego skład. Liczebność skupionych w nich żołnierzy AK wynosiła w inspektoracie nowosądeckim ponad 6 tys. osób. Pułk funkcjonował jako zwarta jednostka bojowa aż do stycznia 1945 r., kiedy został rozformowany, a jego żołnierze urlopowani. Mimo jedynie półrocznej działalności trwale zapisał się w historii Polskiego Państwa Podziemnego – z jednej strony stawiał czoła Niemcom w dwóch głośnych bitwach („ochotnickiej” z października 1944 r. i „szczawskiej” ze stycznia 1945 r.), z drugiej odbierał ostatnie zrzuty lotnicze dla AK w Polsce w grudniu 1944 r. Nieprzypadkowo też wielu żołnierzy pułku znalazło się w tzw. drugiej, powojennej już konspiracji, przytłaczając to niekiedy życiem lub zdrowiem podczas pobytu w komunistycznych więzieniach.

Od początku organizatorzy rajdu zdecydowani byli na próbę pokazania w jego trakcie miejsc i obiektów związanych z działalnością AK znajdujących się w różnych zakątkach Beskidów i szeroko rozumianego Podhala. Rajd nie miał być też „zorganizowaną wycieczką szkolną”, lecz rywalizacją niewielkich, działających samodzielnie patroli, których zadaniem było pokonanie dziennej trasy wyznaczonej na mapie, odnalezienie po drodze konkretnych osób i punktów kontrolnych oraz wykonanie w czasie marszu różnorodnych zadań. Ażeby zyskać czas potrzebny na odnalezienie wszystkich punktów organizatorzy zdecydowali też, że rajd nie może być imprezą jednodniową, lecz musi przybrać charakter kilkudniowy. Dlatego przez pierwsze dwa dni poszczególne drużyny konkurują ze sobą, natomiast ostatni, trzeci dzień, poświęcony jest na odpoczynek, podsumowanie rajdu i jego formalne zakończenie. Przyjęto też stałą już później formułę, że rywalizacja zaczyna się w piątek, kończy zaś w niedzielę, a jej integralnym punktem jest msza św. w intencji żołnierzy i współpracowników AK, na którą uczestnicy i organizatorzy rajdu udają się zwartą, jednolicie ubraną w pamiątkowe koszulki kolumną.

Cechą charakterystyczną rajdu miały być też spotkania z ostatnimi żyjącymi świadkami II wojny światowej, żołnierzami AK i współpracownikami podziemia, a także z ich rodzinami, będącymi w wielu wypadkach ostatnimi depozytariuszami pamięci o działalności niepodległościowej swoich bliskich. Poza wieczornicami, w których brali udział świadkowie historii, oraz tradycyjnymi, sobotnimi ogniskami, przy których śpiewano partyzanckie i wojskowe piosenki, stałym elementem rajdu miał być też udział grup rekonstrukcji historycznej i harcerzy. To właśnie na nich opierać się miały poszczególne punkty na trasie rajdu i spoczywał obowiązek oceny uczestników. Tam, gdzie było to możliwe, organizowano też inscenizacje historyczne, dzięki czemu przypomniano lokalnie o działalności niepodległościowej w okresie II wojny światowej. W końcu, za przebieg tras oraz zaplecze merytoryczne rajdu, odpowiadali historycy i regionaliści, którzy wykorzystywali do ich przygotowania oryginalne dokumenty podziemia, relacje świadków i inne materiały, które w czasie rywalizacji stopniowo otrzymywali uczestnicy zmagania. Dzięki nim zdobywać mieli niezbędną wiedzę, która poza sprawnością fizyczną, orientacją w terenie czy tzw. samarytanką (nauką pierwszej pomocy), była punktowana na trasie. Od samego początku w organizację rajdu włączyły się też środowiska lokalne i samorządy, a także parlamentarzyści, pomagając w zapewnieniu bazy dla uczestników, wyżywienia i transportu.

Pierwsze cztery edycje rajdu odbyły się w latach 2009–2012, zamykając tym samym naturalny cykl, podczas którego przypomniano działalność wszystkich czterech batalionów 1. PSP AK i Obwodów Inspektoratu AK Nowy Sącz.

Koncentracja żołnierzy z placówek Obwodu AK Limanowa w 1944 r. (ze zbiorów Jerzego Krzewickiego)

Uczestnicy odwiedzili więc Ochotnicę i Szczawę (pow. nowotarski i limanowski), Szczawnicę i Piwniczną-Zdrój (pow. nowotarski i nowosądecki), Sękową i Gorlice (pow. gorlicki) oraz Słopnice (pow. limanowski). Po rocznej przerwie w 2014 r. rozpoczęto kolejną serię imprez korzystając już częściowo z wcześniejszej infrastruktury, ale wciągając też do działań nowe podmioty. Kolejnymi bazami rajdu były Słopnice (pow. limanowski), Ropa (pow. gorlicki), Mszana Górna (pow. limanowski), Tęgorozę (pow. nowosądecki) i Krościenko nad Dunajcem (pow. nowotarski). Dziesiątą, jubileuszową edycję rajdu zaplanowano zorganizować w Dobrej w pow. limanowskim.

Na przestrzeni lat 2009–2019 zespół organizacyjny rajdu współtworzyli: Jarosław Buczek (PTH Nowy Targ, Związek Podhalań w Ochotnicy Górnej), Przemysław Bukowiec (PTH Limanowa, SRH 1. PSP AK), dr Marcin Chorążki (IPN), dr Dawid Golik (IPN), Dariusz Gorajczyk (IPN), Tomasz Kosecki (PTH Nowy Sącz), Michał Masłowski (Klub Historyczny im. AK w Olkusz, IPN), Paweł Sułkowski (SRH 1. PSP AK), Roksana Szczypta-Szczęch (IPN) i Sławomir Szubryt (SRH 1. PSP AK).

W tym samym czasie organizatorami rajdu były następujące instytucje: Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Targu (razem z Grupą Rekonstrukcji Historycznych „Podhale w ogniu”), Towarzystwo Miłośników Piwnicznej, Małopolska Chorągiew Harcerzy ZHR (razem z 5. Krakowską Drużyną Wędrowników „Orkan”), Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii „Rawelin”, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Limanowej i Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych „1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK”.

Rajd współorganizowały i wspierały jednostki samorządu – Starostwo Powiatowe w Gorlicach, Starostwo Powiatowe w Limanowej, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, Urząd Miasta Nowego Sącza, Urząd Miasta Nowego Targu, Gmina Kamienica, Gmina Łososina Dolna, Gmina Mszana Dolna, Gmina Ropa, Gmina Sękowa, Gmina Słopnice, Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem; szkoły – Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Krościenku nad Dunajcem,

Gimnazjum w Ropie, Szkoła Podstawowa im. mjr. pil. Jerzego Iszkowskiego w Tęgorzcu, Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Szczawie, Zespół Szkół nr 1 im. Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach, Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Słopicach, Zespół Placówek Oświatowych w Mszanie Górnej; stowarzyszenia, instytucje i grupy lokalne: Stowarzyszenie „NZZ 1980”, Oddział Pieniński PTTK w Krościenku nad Dunajcem, Akcja Katolicka w Szczawnicy, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Sączu, Aeroklub Podhalański im. Leopolda Kwiatkowskiego w Łososinie Dolnej, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, Koło ŚZZAK w Nowym Sączu, Oddział ŚZZAK w Nowym Targu, Klub Sportowy „Limanowa Forrest”; lasy państwowe i parki narodowe – Gorczański Park Narodowy, Pieniński Park Narodowy, Nadleśnictwo Limanowa, Nadleśnictwo Stary Sącz; grupy rekonstrukcji historycznej i kluby historyczne – Podkarpackie Stowarzyszenie Miłośników Militariów, Grupa Rekonstrukcji Historycznej „Gorlice 1915”, Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Ostheer”, Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej „Wrzesień 39”, Klub Historyczny im. Armii Krajowej w Olkuziu. Rajd wsparło też Biuro Poselskie Barbary Bartuś w Gorlicach,

Honorowymi patronami rajdu byli: Barbara Bartuś (Poseł na Sejm RP), Krzysztof Faber (Starosta Powiatu Nowotarskiego), Karol Górski (Starosta Powiatu Gorlickiego), Marek Pławiak (Starosta Nowosądecki), Jan Puchała (Starosta Limanowski), Jan Dyda (Wójt Gminy Krościenko nad Dunajcem), Stanisław Golonka (Wójt Gminy Łososina Dolna), Jan Morańda (Wójt Gminy Ropa), Bolesław Żaba (Wójt Gminy Mszana Górna).

Patronat medialny zapewniały radio RDN Nowy Sącz, Polski Portal Historyczny historia.org.pl oraz limanowski portal informacyjny Limanowa.in.

I EDYCJA RAJDU

Ochotnica Górna – Szczawa
23–25 października 2009 r.

GORCE

Organizatorami pierwszej edycji „Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK” były Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie oraz Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego w Nowym Targu wraz z działającą w jego ramach Grupą Rekonstrukcji Historycznych „Podhale w ogniu”. Ponadto rajd wspierał Gorczański Park Narodowy, Oddział Światowego Związku Żołnierzy AK w Nowym Targu, Gmina Kamienica oraz Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Szczawie. Pierwotny termin imprezy (16–18 października 2009 r.), nawiązujący do 65. rocznicy „bitwy ochotnickiej”, uległ zmianie z uwagi na trudne warunki atmosferyczne i grubą warstwę śniegu na gorczańskich szlakach. Wymógł też na organizatorach decyzję o skró-

cenie trasy rajdu i modyfikacji jego scenariusza. Niestety załamanie się pogody i zmiana terminu rajdu spowodowały też, że z zapowiadanych ponad 100 uczestników w rywalizacji pozostały tylko trzy zespoły oraz grupa uczniów ze Szkoły Podstawowej im. 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK w Gaboniu, która przyjechać miała dopiero ostatniego dnia, już na zakończenie zmagania.

Spotkanie Władysława Chrobaka „Wróbla” z uczestnikami rajdu w Ochotnicy (ze zbiorów IPN)

Uroczyste rozpoczęcie rajdu miało miejsce w Wiejskim Ośrodku Kultury w Ochotnicy Górnej. Wzięli w nim udział przedstawiciele IPN, PTH oraz Gorceńskiego Parku Narodowego. Uczestnicy rajdu mieli też wówczas możliwość rozmowy z żołnierzem IV batalionu 1. PSPAK, Władysławem Chrobakiem „Wróblem”, który wprowadzał ich w historię walk partyzanckich na terenie Gorców. Zwiedzili również wystawę nawiązującą do okresu II wojny światowej na terenie gminy Ochotnica Dolna oraz katastrofy lotniczej amerykańskiego bombowca B 24 „Liberator”, którego załogą zaopiekowali się miejscowi żołnierze AK.

Stamtąd poszczególne patrole ruszyły na trasę rajdu biegnącą z centrum Ochotnicy Górnej doliną potoku Jamne i żółtym szlakiem turystycznym przez Przehybę na Przysłop (1187 m n.p.m.). Stamtąd zielonym szlakiem podążać musieli dalej na Gorc (1228 m n.p.m.), skąd czarnym szlakiem zejść mieli do Szczawy. Po drodze czekały na nich zadania i partyzanckie posterunki złożone z członków Grupy Rekonstrukcji Historycznych „Podhale w ogniu” oraz Podkarpackiego Stowarzyszenia Miłośników Militariów. Z uwagi na bardzo trudne warunki pogodowe i zalegającą w wyższych partiach gór półmetrową warstwę śniegu, część grup zeszła z trasy i wróciła do Ochotnicy, skąd samochodami przewieziona została do bazy rajdu w Szczawie. Najbardziej wytrwali, w tym kilkuosobowy patrol „rodzinny” z Rabki-Zdroju i Mszany Dolnej, przeszli całą zaplanowaną trasę i zakończyli rywalizację już po zmroku.

Drugiego dnia rajdu, w sobotę 24 października, uczestnicy musieli pokonać zmodyfikowaną trasę wokół Szczawy, ze szczególnym uwzględnieniem osiedla Polanki, gdzie odbywały się w 1944 r. zrzuty lotnicze na bastionie kryptonim „Wilga”. Aby nawiązać do tych wydarzeń, jednym z przygotowanych zadań było odnalezienie, przy pomocy zaszyfrowanego

Patrol rajdowy na Przysłopie w Gorcach
(ze zbiorów IPN)

meldunku, rannego skoczka. Na jednym z drzew zawieszony był również spadochron i zasobnik z rozłożonym pistoletem maszynowym Sten, który należało następnie z powrotem złożyć, tak żeby można było oddać z niego tzw. suchy strzał. Dla rajdowiczów zorganizowana też została polowa strzelnica, gdzie mogli rywalizować ze sobą strzelając do celu z broni pneumatycznej. Wieczorem, po kolacji, uczestnicy rajdu mieli możliwość spotkania z kombatantami (m.in. Józefem Kmiecikiem „Góralem” oraz Krystyną Kudelą „Szarotką”) oraz z kapelą góralską z Koninek, która przygotowała dla nich program artystyczny złożony z pieśni patriotycznych oraz tradycyjnych piosenek góralskich. W spotkaniu tym wzięła też udział m.in. Pani Poseł na Sejm RP Anna Paluch oraz przedstawiciele lokalnych władz.

Ostatniego dnia rajdu odprawiona została przez ks. Leona Królczyka, proboszcza parafii w Szczawie, uroczysta msza św., po której zwiedzić można było Muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Następnie około godz. 12.30 odbyło się uroczyste zakończenie rajdu oraz wręczenie nagród i pamiątek jego uczestnikom. Pierwsze miejsce zajął patrol „Lampart” z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Olkusz, drugi w klasyfikacji generalnej był patrol „Romek” złożony z uczestników indywidualnych z Rabki-Zdroju i Mszany Dolnej, trzecie były natomiast „Młode Wilki” z Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK w Szczawie.

Rajd, pomimo bardzo trudnych warunków pogodowych, zgromadził ogółem ok. 80 uczestników, głównie z terenu Podhala i Małopolski.

Pierwotny scenariusz rajdu:

Pierwszy dzień (Nowy Targ – Ochotnica Górna – Szczawa)

- uroczyste rozpoczęcie rajdu w Nowym Targu (Rynek – Ratusz)
- przetransportowanie uczestników autobusem z Nowego Targu na początek trasy w Ochotnicy Górnej
- trasa: Ochotnica Górna (Wiejski Ośrodek Kultury) – dolina potoku Jamne (żółty szlak) – Skałka (opcjonalnie jako zadanie) – Przystop (1187 m n.p.m.) – zielony szlak – Gorc (1228 m n.p.m.) – czarny szlak – Szczawa (kościół)
- czas przejścia – ok. 4,5 godziny

Drugi dzień (Szczawa – Mogielica – Szczawa)

- przetransportowanie uczestników z bazy rajdu do Lubomierza (Rzeki – Przetęcz Przysłop)
- trasa: Przetęcz Przysłop – żółty szlak – Kotrzyca (1051 m n.p.m.) – Mogielica (1170 m n.p.m.) – zielony szlak – Wyrębiska Szczawskie – bez szlaku – Szczawa (kościół)
- czas przejścia ok. 6 godzin

Trzeci dzień (Szczawa)

- msza św. w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szczawie
- zwiedzanie Muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK w Szczawie
- zakończenie i podsumowanie rajdu

Przebieg rajdu:

Piątek, 23 października 2009 r.

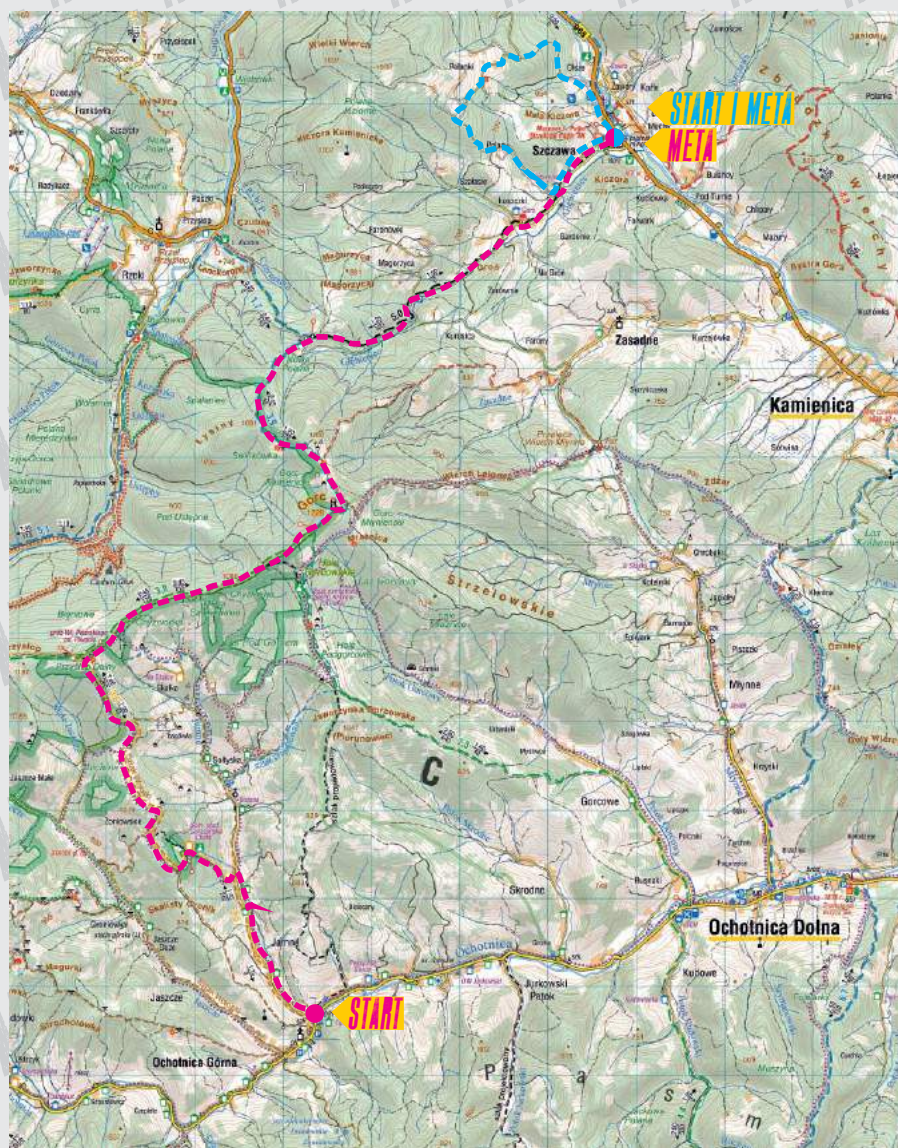
Trasa: Ochotnica Górna (Wiejski Ośrodek Kultury) – dolina potoku Jamne (żółty szlak) – Przehyba – Przysłop (1187 m n.p.m.) – zielony szlak – Gorce (1228 m n.p.m.) – niebieski szlak – Nowa Polana – czarny szlak – Szczawa

Sobota, 24 października 2009 r.

Trasa: Szczawa – Głębieniec – Polany – Polanki – Olsze – Szczawa

Niedziela, 25 października 2009 r.

Msza św. w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szczawie
Zwiedzanie Muzeum 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK w Szczawie
Zakończenie i podsumowanie rajdu

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

----- Trasa z 23.10.2009 r.

----- Trasa z 24.10.2009 r.

BESKID SĄDECKI

Szczawnica – Piwniczna-Zdrój

11–13 czerwca 2010 r.

Z uwagi na złe doświadczenia z terminem jesiennym rajdu (szybko zapadający zmrok, panujące wówczas na górskich szlakach trudne warunki atmosferyczne), zdecydowano się drugą jego edycję przeprowadzić w terminie czerwcowym. Organizatorami kolejnej odsłony imprezy były Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie, Towarzystwo Miłośników Piwnicznej oraz Małopolska Chorągiew Harcerzy ZHR. Instytucjami wspierającymi rajd zostały Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Targu, Urząd Miasta Nowego Targu oraz Stowarzyszenie „NZS 1980”. Patronat medialny nad rajdem objął portal historyczny historia.org.pl.

Tym razem terenem, na którym zamierzano przeprowadzić rajd miał być Beskid Sądecki, który w czasie II wojny światowej stał się areną walk Oddziału Partyzanckiego AK „Wilk” (późniejszej 1. kompanii I batalionu 1. PSP AK) oraz 9. kompanii 1. PSP AK por. Juliana Zubka „Tatara”. Bazą rajdu została zaś Stacja Harcerska ZHP w Koszarzyskach w Piwnicznej-Zdroju. Mimo poprzedzających rajd gwałtownych opadów, które doprowadziły do wezbrania górskich strumieni

Wspólne zdjęcie uczestników rajdu z Panią Marią Zubek „Tatarzyną”
(ze zbiorów IPN)

i wyrządziły w dolinie Popradu pewne szkody, rajd zdołał zgromadzić kilkudziesięciu uczestników z całej Małopolski.

Pierwszym etapem, który musieli pokonać rajdowicze w piątek 11 czerwca, była ponad dwudziestokilometrowa trasa ze Szczawnicy do Piwnicznej-Zdroju, podczas której należało wykazać się wiedzą z zakresu pierwszej pomocy, znajomością topografii, alfabetu Morse'a oraz wiadomościami na temat historii takich miejsc, jak Przehyba, Radziejowa czy też Sucha Dolina nad Piwniczną-Zdrojem. Najtrudniejsze okazało się jednak odnalezienie się w nieznanym dotąd terenie i trzymanie się właściwych szlaków, co umożliwiło dotarcie na punkty kontrolne dozorowane przez harcerzy z 5. Krakowskiej Drużyny Wędrowników ZHR „Orkan”. Przejście całej trasy zajęło grupom niemal dziesięć godzin i dopiero o zmroku ostatni uczestnicy rajdu dotarli do bazy w Koszarzyskach.

Drugi dzień obfitował w jeszcze więcej atrakcji, zarówno na samej trasie, jak i po zejściu z niej i powrocie do Stanczy. W sobotę uczestnicy dotrzeć mieli do schroniska turystycznego na Hali Łabowskiej, a stamtąd przejść do doliny Łomnicy. Po drodze poznawali m.in. historię powojennej działalności ks. Władysława Gurgacza oraz Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców. Wieczorem natomiast odbyło się spotkanie z Marią Zubek „Tatarzyną”, żoną Juliana Zubka „Tatara”, legendarnego kuriera oraz dowódcy partyzanckiego 9. kompanii III batalionu 1. PSP AK. Pani Maria Zubek przez ponad dwie

godziny opowiadała o swoich doświadczeniach z okresu II wojny światowej, wspominała akcje partyzanckie i obławy niemieckie, mówiła też o trudnych relacjach akowców z oddziałami sowieckimi na przełomie 1944 i 1945 r. Odpowiadała również na pytania, m.in. o udział kobiet w podziemiu niepodległościowym, o wzajemne stosunki ze Słowakami i ludnością łemkowską oraz o kulisy ucieczki rodziny Zubków na Zachód w 1946 r. Już po zakończeniu spotkania,

Msza św. w kaplicy na Piwowarówce kończąca drugą edycję rajdu (ze zbiorów IPN)

przy ognisku i kiełbasce, do późnych godzin nocnych brzmiały partyzanckie piosenki, przeplatane pieśniami Legionów Piłsudskiego oraz utworami zespołu „Lao Che” z albumu „Powstanie Warszawskie”.

Zakończony w niedzielę 13 czerwca 2010 r. rajd wygrał patrol „Przyjaciel” z IV LO w Olkuszu. Drugie miejsce zajęli gimnazjaliści z Zespołu Szkół w Rudawie, których patronem był „Borowy”, natomiast trzecie miejsce przypadło patrolowi „Lampart”, również z IV LO w Olkuszu. Już po oficjalnym zakończeniu i podsumowaniu rajdu uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia Muzeum Towarzystwa Miłośników Piwnicznej, a następnie zwartą grupą udali się na osiedle Piwovarówka. Tam, w kaplicy św. Antoniego (położonej na samej granicy polsko-słowackiej), miała miejsce tradycyjna msza odpustowa, odprawiona również w intencji żołnierzy i współpracowników Armii Krajowej oraz kurierów beskidzkich.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 11 czerwca 2010 r.

Trasa: Szczawnica Wyżna – Gabanka (punkt widokowy) – Łysiny (1052 m n.p.m.) – schronisko Przehyba (1156 m n.p.m.) – czerwony szlak – Złomisty Wierch (1226 m n.p.m.) – Radziejowa-wieża widokowa (1266 m n.p.m.) – Wielki Rogacz (1182 m n.p.m.) – zielony szlak rowerowy – Sucha Dolina – Kosarzyska – Stanica ZHP (Piwniczna-Zdrój)

Sobota, 12 czerwca 2010 r.

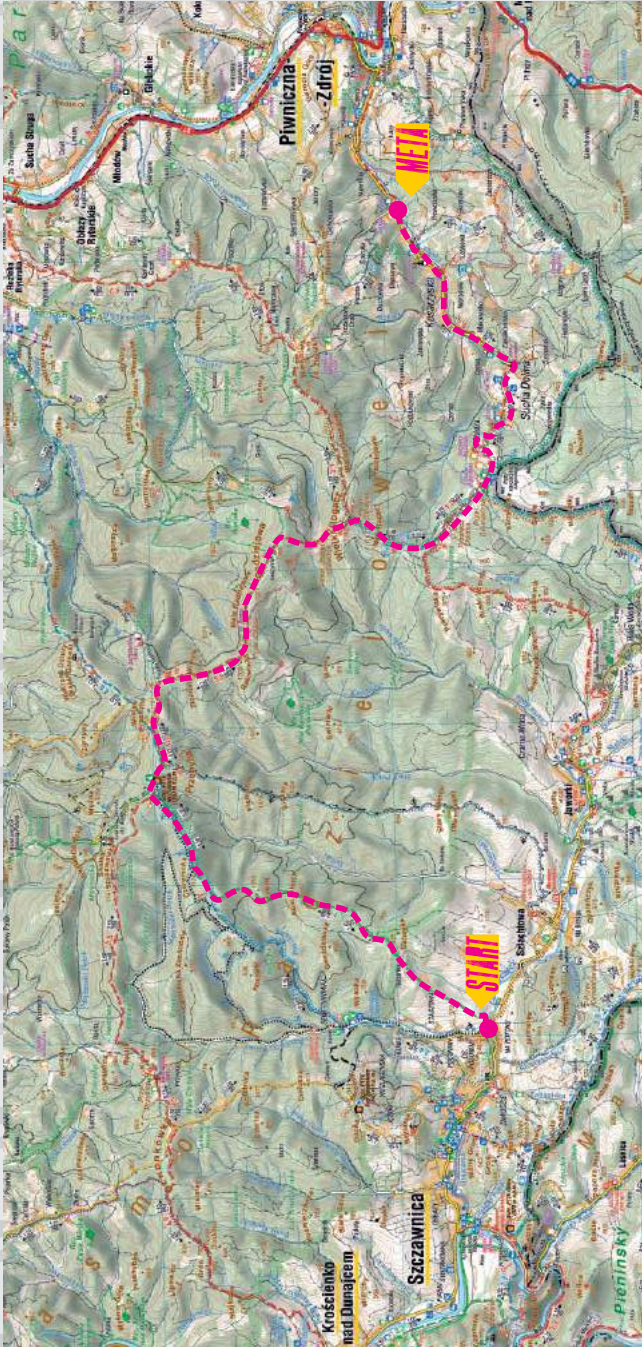
Trasa: Stanica ZHP (Piwniczna-Zdrój) – przejazd autobusem do Łomnicy-Zdroju – żółty szlak – punkt widokowy (706 m n.p.m.) – Parchowatka (1004 m n.p.m.) – Łaziska – schronisko na Hali Łabowskiej – niebieski szlak – Hala Groń – leśniczówka Łomnica-Zdrój – przejazd autobusem – Stanica ZHP (Piwniczna-Zdrój)

Niedziela, 13 czerwca 2010 r.

Zakończenie i podsumowanie rajdu

Msza św. w kaplicy pw. św. Antoniego na Piwovarówce

Zwiedzanie Muzeum Towarzystwa Miłośników Piwnicznej

Mapa trasy pokonywanej przez uczestników pierwszego dnia rajdu.

Trasa z 11.06.2010 r.

Mapa trasy pokonywanej przez uczestników drugiego dnia rajdu.

Trasa z 12.05.2016 r.

III EDYCJA RAJDU

Sękowa – Gorlice

10–12 czerwca 2011 r.

BESKID NISKI

Trzecia edycja Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK, zorganizowana została wspólnie przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Małopolską Chorągiew Harcerzy ZHR oraz Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii „Rawelin”. Inicjatywę wsparły również: Starostwo Powiatowe w Gorlicach, Gmina Sękowa, Biuro Poselskie Barbary Bartuś w Gorlicach, Zespół Szkół nr 1 im. Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Sączu oraz GRH „Gorlice 1915”. Honorowy patronat nad rajdem objęła Pani Poseł na Sejm RP Barbara Bartuś.

Uczestnicy odwiedzili tym razem Beskid Niski i Gorlice, gdzie w czasie II wojny światowej działały struktury Obwodu AK Gorlice oraz na potrzeby akcji „Burza” odtwarzany był III batalion 1. PSP AK pod dowództwem por. Mieczysława Przybylskiego „Michała”. W rajdzie uczestniczyła młodzież z trzech szkół z terenu Małopolski. Tradycyjnie udział w rajdzie wzięli uczniowie z IV LO w Olkuszu (w tym grupa absolwentów) oraz Gimnazjum z Zespołu Szkół w Rudawie. Po raz pierwszy w rajdzie uczestniczyła młodzież z Zespołu Szkół nr 1 w Gorlicach. W myśl regulaminu wyznaczoną trasę przemierzali w patrolach, których nazwy nawiązywały do pseudonimów żołnierzy AK.

Pierwszym etapem, który musieli pokonać rajdowicze była ponad dziesięciokilometrowa trasa z Sękowej przez masyw Magury Małastowskiej do przełęczy Małastowskiej. W czasie przejścia należało wykazać się znajomością alfabetu Morse’a, topografii i orientacją w terenie, jak również wiedzą z historii regionu. Uczestnicy mieli także okazję obejrzeć relikty umocnień polowych z okresu I wojny światowej oraz zachowane cmentarze wojenne. Po powrocie na kwatery i obiadowalacji, nocny wypoczynek poprzedziły rozgrywki w grze edukacyjno-historycznej „Kolejka”.

Drugi dzień obfitował w jeszcze więcej atrakcji, gdyż patrol wzięły udział w grze miejskiej na terenie Gorlic. Wykonując zadania wyznaczone w poszczególnych punktach kontaktowych, uczestnicy poznawali w tym czasie nie tylko miasto, ale przede wszystkim miejsca pamięci, a poprzez nie wydarzenia historyczne.

Uczestnicy rajdu na szlakach Beskidu Niskiego (ze zbiorów IPN)

Pierwszy punkt kontaktowy mieścił się przy pomniku Powstańców Styczniowych na cmentarzu parafialnym. Tam kolejno docierające patrole otrzymały zadanie sporządzenia szkicu sytuacyjnego obozu dla jeńców wojennych oraz obozu pracy dla ludności żydowskiej (tzw. Buciarni) i starego szpitala w Gorlicach, gdzie leczyli się m.in. zakonspirowani żołnierze AK. W czasie postoju przy drugim punkcie kontaktowym (w miejscu gdzie w XIX wieku zapalono pierwszą w świecie uliczną lampę naftową), patrole mogły wykazać się wiedzą historyczną na temat funkcjonowania Polskiego Państwa Podziemnego na terenie Gorlic. Stamtąd były kierowane do punktu w pobliżu dworca PKP. Po drodze wyznaczono im zadanie wykonania szkiców i dokumentacji fotograficznej obiektów związanych ze zbrodniami Gestapo w Gorlicach: pomnika ofiar II wojny światowej nad rzeką Ropą, tzw. Szklarzykówki i Ratusza. Czwarty punkt kontaktowy usytuowany był przed bramą cmentarza żydowskiego. Tam patrole miały możliwość wykazać się wiedzą historyczną o akcji „Burza” i wybranym przez siebie patronie. Z Kirkutu uczestnicy rajdu kierowali się następnie na Górę Cmentarną, gdzie tym razem wykonywali zadania sprawnościowe i wykazywali się wiedzą techniczną w zakresie broni wykorzystywanej w czasie II wojny światowej. Ostatnim zadaniem w grze miejskiej było odnalezienie w pobliskim lesie rannego cichociemnego, w którego rolę wcielił się harcerz z 5. Krakowskiej Drużyny Wędrowników ZHR „Orkan”.

Wieczorny turniej gry w „Kolejkę” (ze zbiorów IPN)

Wieczorem, po powrocie do bazy i zasłużonym posiłku, odbył się pokaz GRH „Gorlice 1915”, podczas którego zaprezentowano uczestnikom rajdu umundurowanie i broń żołnierzy armii austro-węgierskiej. Zaraz potem stało się zadość tradycji dotychczasowych edycji rajdu, bowiem miało miejsce spotkanie ze świadkami historii: panią Janiną Brzozowską (Sybiraczką) i por. Janem Juruśiem (współpracownikiem

AK). W spotkaniu uczestniczyła także pani Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Barbara Bartuś. Po zakończonym spotkaniu, przy ognisku i kiełbasce do późnych godzin brzmiały partyzanckie piosenki. Już po północy ogłoszono alarm zapowiadający grę nocną. Kolejno wyprowadzane patrole miały tym razem za zadanie przejść wyznaczoną trasę, przebiegającą przez pas zieleni w pobliżu kwater, zbierając przy tym w oświetlonych punktach przeznaczone dla nich dokumenty.

Ostatni dzień rajdu rozpoczęto nabożeństwem w intencji żołnierzy i współpracowników AK, w kościele pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Po mszy odbyło się ogłoszenie wyników i rozdanie nagród. Pierwsze miejsce zajął patrol „Tatar” z Zespołu Szkół w Rudawie. Drugie miejsce przypadło patrolowi „Kruk” z IV LO w Olkuszu. Trzecie miejsce zajął patrol absolwentów tegoż liceum, których patronem był „Jastrząb”. W spotkaniu podsumowującym uczestniczyli panowie: dyrektor biura poselskiego Barbary Bartuś – Marek Ludwin oraz wicestarosta powiatu gorlickiego Karol Górski. Już po oficjalnym zakończeniu rajdu uczestnicy zwiedzili Muzeum Regionalne PTTK w Gorlicach zapoznając się z bogatym zbiorem przedmiotów związanych z historią miasta, a szczególnie z bitwą pod Gorlicami z 1915 r.

Scenariusz rajdu

Piątek, 10 czerwca 2011 r.

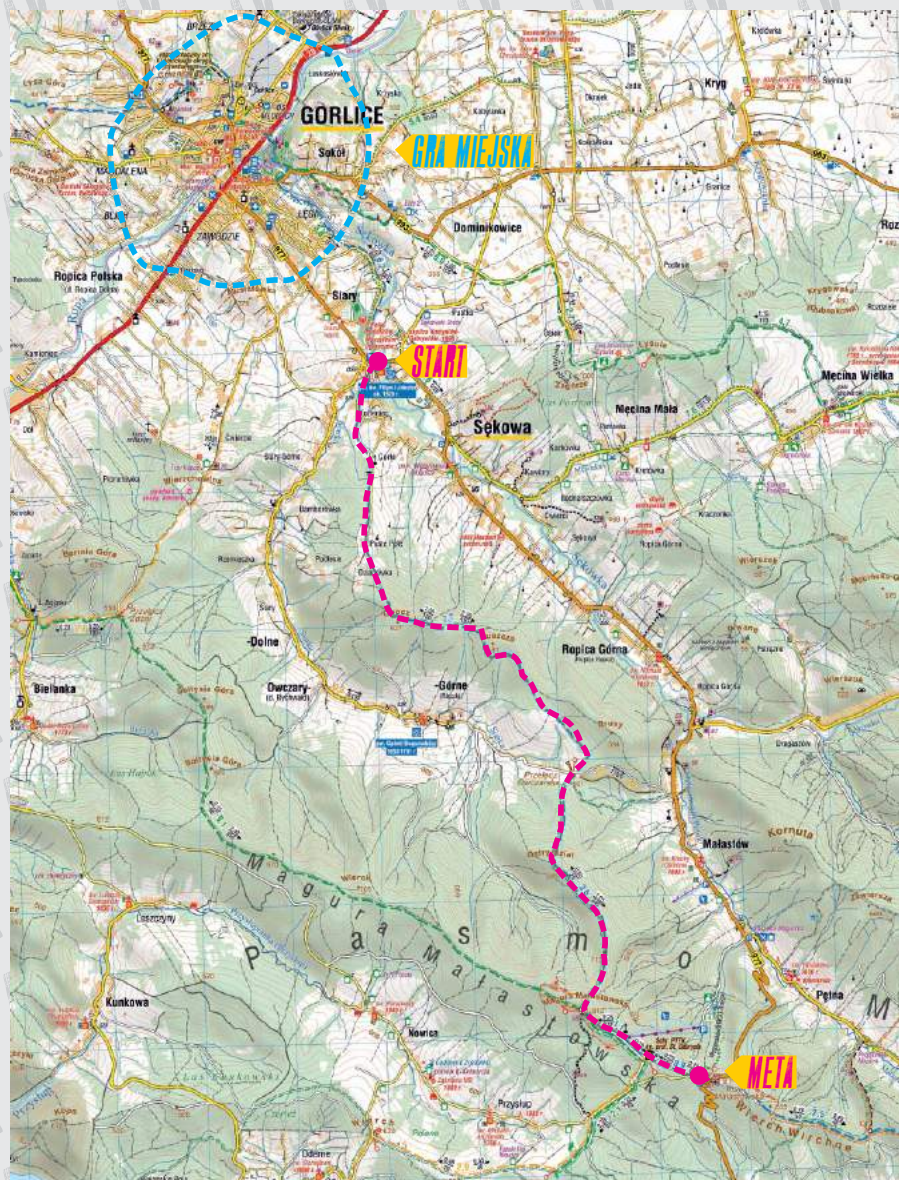
Trasa: Sękowa (kościół św. Filipa i Jakuba) – szlak niebieski – Rychwałdzka Góra (627 m n.p.m.) – Huszcza (581 m n.p.m.) – Przełęcz Owczarska – Ostry Dział (675 m n.p.m.) – Magura Małastowska (813 m n.p.m.) – schronisko na Magurze Małastowskiej – przełęcz Małastowska (604 m n.p.m.) – przejazd autobusem – internat Zespołu Szkół nr 1 w Gorlicach

Sobota, 11 czerwca 2011 r.

Trasa: internat Zespołu Szkół nr 1 w Gorlicach – cmentarz parafialny z pomnikiem Powstańców Styczniowych – dawny teren obozu pracy tzw. Buciarni – szpital w Gorlicach – kapliczka z pierwszą uliczną lampą naftową – ul. Juliana Krzewickiego – pomnik ofiar II wojny światowej nad Ropą – dawna siedziba Gestapo („Szkłarczykówka”) – stacja kolejowa – cmentarz żydowski – Góra Cmentarna – internat Zespołu Szkół nr 1 w Gorlicach

Niedziela, 12 czerwca 2011 r.

Msza św. w kościele pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Gorlicach
Zakończenie i podsumowanie rajdu
Zwiedzanie Muzeum Regionalnego PTTK w Gorlicach

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

----- Trasa z 10.06.2011 r.

----- Teren Gry Niejskiej z 11.06.2011 r.

BESKID WYSPOWY

Słopnice

22–24 czerwca 2012 r.

IV edycja rajdu edukacyjnego Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK, zorganizowana została wspólnie przez Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie oraz Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Limanowej. Inicjatywę wsparły również: Gmina Słopnice, Małopolska Chorągiew Harcerzy ZHR (5. KDW „Orkan”), Grupa Rekonstrukcji Historycznych 1. PSP AK (późniejsze SRH 1. PSP AK), Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Nowym Sączu oraz Starostwo Powiatowe w Limanowej.

Rajd odbył się w Beskidzie Wyspowym, gdzie w czasie II wojny światowej działały struktury Obwodu AK Limanowa oraz, na potrzeby akcji „Burza”, odtworzono I batalion 1. PSP AK pod dowództwem por. Jana Wojciecha Lipczewskiego „Andrzeja” oraz II batalion 1. PSP AK pod dowództwem kpt. Juliana Krzewickiego „Filipa”. W rajdzie uczestniczyła młodzież z kilku szkół z terenu Małopolski, a ponadto ich absolwenci – w dużej mierze uczestnicy poprzednich edycji. Tradycyjnie udział w rajdzie wzięli uczniowie z IV LO w Olkuszu oraz Gimnazjum z Zespołu Szkół w Rudawie. Po raz pierwszy w rajdzie uczestniczyła młodzież z Gimnazjum nr 2 im. Kazimierza Przerwy-Tetmajera w Ludźmierzu, Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Słopnicach i – w historii rajdu najmłodsza – grupa uczniów reprezentujących Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Słopnicach.

Pierwszym etapem, który musieli pokonać rajdowicze była blisko szesnastokilometrowa trasa ze Słopic Górnych przez Bukowy Wierch na Mogielicę, następnie zejście do Słopic Królewskich i powrót do bazy rajdu. Tego dnia organizatorzy starali się przybliżyć zdarzenia z sierpnia 1944 r. Drużyny, wcielając się w rolę żołnierzy AK, miały za zadanie dotrzeć do masywu Mogielicy – jako miejsca tworzenia się 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Pierwszym etapem było skontaktowanie się z łącznikiem. Kolejno nadchodzące drużyny

miały najpierw rozpoznać go po drobnych elementach wojskowego ekwipunku, następnie przekonać o konieczności dotarcia do tworzącego się 1. PSP AK, oraz opowiedzieć o patronie ich drużyny. Dopiero po tym łącznik kierował uczestników rajdu do drugiego punktu, gdzie kwaterował dowódca placówki AK w Słopnicach. Tutaj drużyny zdobywały punkty za musztrę. Obok leśniczówki Florka zdobywano z kolei punkty za wiedzę o dowódcach SZP-ZWZ-AK, strukturze 1. PSP AK i batalionach działających na Ziemi Limanowskiej. Tam też każda z drużyn otrzymywała m.in. rotę przysięgi AK i zadanie: nauczenia się jej na pamięć w drodze do następnego punktu oraz uczczenia pamięci po-

Odpoczynek na jednym z punktów zadaniowych (ze zbiorów IPN)

ległych żołnierzy AK, zapalając przekazany im na starcie znicz w miejscu symbolicznym – przy krzyżu partyzanckim w miejscu pierwotnej mogiły Zdzisława Kaszyckiego „Wiesława” z I batalionu 1. PSP AK.

Na Mogielicy miało miejsce symboliczne zaprzysiężenie drużyn. Tutaj uczestnicy mogli się wykazać nie tylko wiedzą historyczną, ale także wiedzą z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz terenoznawstwa. Stamtąd kierowano drużyny do kolejnej leśniczówki. W rzeczy-

wistości była tam przygotowana przez konfidenta pułapka, a na zejściu z trasy dodatkowo czaiła się niemiecka zasadzka. Tylko ostrożne grupy nie dały się zwieść zapewnieniom „partyzantów” - przebierańców i uniknęły obławy. Tego dnia ostatnią okazją do zwiększenia ilości zdobytych punktów było prawidłowe odszyfrowanie rozkazu przy punkcie zlokalizowanym na osiedlu Piechury. W myśl przekazanej w nim informacji, grupy miały zgłosić się do bezpiecznej bazy w Słopnicach Górnych, gdzie rozpoczynała się i kończyła trasa oraz gdzie oczekiwano ich powrotu.

Nie mniej niespodzianek było drugiego dnia, na trasie wytyczonej w masywie Łopienia. Osiemnastokilometrowe przejście rozpoczęło się w Słopni-

cach Górnych. Po odprawie pierwszym zadaniem dla kolejno wychodzących drużyn było odszukanie schowanej wiadomości. Dopiero po jej odnalezieniu drużyny udały się w kierunku Zaświercza. Tam oczekiwali ich partyzanci.

W drodze na Łopień Wschodni drużyny (niektóre niespodziewanie) napotykały oficera AK, przed którym miały okazję dowieść wiedzy o wywiadzie AK, ale też wykazać się spostrzegawczością. Po dojściu na Łopień Środkowy (Wiśnia) i zameldowaniu patrol otrzymały zadanie dotarcia do schowanego magazyniera, pobrania od niego skrzynki amunicji i ukrycia jej w skrytce bądź też odnalezienie skrytki z amunicją i dostarczenie jej oczekującemu magazynierowi. Przy kolejnym punkcie, zlokalizowanym na łopieniu, grupy wykonywały ćwiczenia z zakresu strzelania do celu, maskowania w lesie i wiązania węzłów. Z kolei na przełęczy Rydza-Śmigłego oceniano wiedzę historyczną o zdarzeniach i ludziach związanych z tym miejscem.

Z przełęczy uczestnicy rajdu kierowali się następnie do Kocur, gdzie w okolicznym lesie mieli odnaleźć ci-

*Spotkanie z Jerzym Krzewickim i jego żoną Katarzyną
(ze zbiorów IPN)*

chociemnych. W drodze nie zabrakło emocji – część patroli z przygotowanej nieopodal zasadzki niemieckiej ratowała się ucieczką. Po powrocie do bazy i zasłużonym posiłku, odbyło się spotkanie z synem kpt. Juliana Krzewickiego „Filipa”, Jerzym Krzewickim. W spotkaniu uczestniczył także pan Adam Sołtys, wójt Gminy Słopnicze. Po zakończonym spotkaniu, tradycyjnie – przy ognisku i kiełbasce – brzmiały partyzanckie piosenki.

Ostatni dzień rajdu, 24 czerwca, rozpoczęto nabożeństwem w intencji żołnierzy i współpracowników AK, w kościele pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Słopnicach Górnych. Po mszy odbyło się ogłoszenie wyników i rozdanie nagród. Pierwsze miejsce zajął patrol im. ppłk. Stanisława Mireckiego „Pocieja”,

złożony z absolwentów IV LO w Olkuszu oraz studentów Uniwersytetu Warszawskiego. Drugie miejsce przypadło patrolowi im. ppor. Józefa Toczka „Topora”, który tworzyli uczniowie IV LO w Olkuszu. Trzecie miejsce zajął patrol im. por. Juliana Dutki „Jaworza”, w którego składzie rywalizowali gimnazjaliści ze Słopnic. W spotkaniu podsumowującym uczestniczyli panowie: dyrektor ZSPiP Marek Mrózek oraz wójt Gminy Słopnice Adam Sołtys.

Scenariusz rajdu

Piątek, 22 czerwca 2012 r.

Trasa: Słopnice Górne (SP im. Jana Pawła II) – Pyrdałówka – Dzielec – zielony szlak – Bukowina/Zalesie – zielony szlak – Mogielica (1170 m n.p.m.) – żółty szlak – Proroki – Podmogielica – Słopnice Górne (SP im. Jana Pawła II)

Sobota, 23 czerwca 2012 r.

Trasa: Słopnice Górne (SP im. Jana Pawła II) – os. Plebańskie – ścieżka przyrodnicza – Zaświercze – Łopień Wsch. (885 m n.p.m.) – Łopień Środkowy (895 m n.p.m.) – Łopień (951 m n.p.m.) – przeł. Rydza-Śmigłego (700 m n.p.m.) – Kocury – Świerczek (730 m n.p.m.) – Słopnice Górne (SP im. Jana Pawła II)

Niedziela, 24 czerwca 2012 r.

Msza św. w kościele pw. Najświętszej Panny Marii Częstochowskiej w Słopnicach

Zakończenie i podsumowanie rajdu

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

Słopnice

6–8 czerwca 2014 r.

BESKID WYSPOWY

Impreza, która odbywała się w dniach 6-8 czerwca 2014 r., była adresowana szczególnie do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Na udział mogły liczyć również osoby z pozaszkolnych grup, stowarzyszeń i organizacji zrzeszających młodzież. Tematyką rajdu była działalność żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej na obszarze Beskidu Wyspowego i Gorców, szczególnie na Ziemi Limanowskiej. Impreza była organizowana przez Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie, Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK oraz Gminę Słopnice. W organizację rajdu włączyły się również: Nadleśnictwo Limanowa, Małopolska Chorągiew Harcerzy ZHR (5. KDW „Orkan”) oraz Klub Sportowy „Limanowa Forrest”.

Harcerze z 5. KDW podziwiają widoki na jednym z punktów zadaniowych (ze zbiorów IPN)

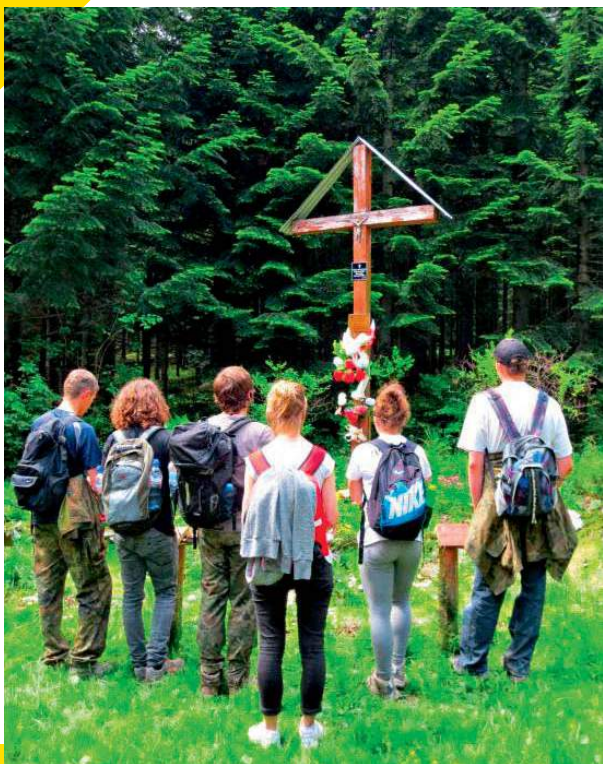
W pierwszym dniu trasa prowadziła ze Słopnic do leśniczówki przy ścieżce edukacyjnej, na Ostrą, dalej szlakiem rowerowym na Cichoń, na przełęcz Słopnicką, Zapowiednicę, a stamtąd następował powrót przez osiedla do bazy rajdu w szkole podstawowej im. Jana Pawła II w Słopnicach. Drugi dzień obejmował zadania terenowe związane z masywem Mogielicy. Trasę rajdu przemierzali uczniowie z całej Małopolski, napotykając na swojej drodze punkty kontrolne z rekon-

struowanymi. W trzecim dniu trasa prowadziła z powrotem do Słopnic, gdzie odbyła się uroczysta ceremonia zakończenia rajdu. Uczniowie otrzymali dyplomy i pamiątkowe medale. Impreza była bardzo udana i przyniosła wiele ciekawych wspomnień. Organizacja rajdu była bardzo trudna, ale ostatecznie udało się przeprowadzić go w sposób bezpieczny i interesujący dla uczestników. Dzięki zaangażowaniu wszystkich zaangażowanych osób rajd przebiegł bez incidentów i przyniósł wiele ciekawych wspomnień. Organizacja rajdu była bardzo trudna, ale ostatecznie udało się przeprowadzić go w sposób bezpieczny i interesujący dla uczestników.

struktorami, przebraniymi za postacie historyczne, związane z działalnością konspiracyjną w czasie II wojny światowej. Patrole musiały wykazać się wiedzą z zakresu geografii dotyczącej przedwojennej mapy Polski, prezentować musztrę, zbierać raporty, rozszyfrowywać wiadomości, udzielać pierwszej pomocy, strzelać z pistoletu maszynowego Sten, wykazać się znajomością pieśni patriotycznych, unikać kontaktu z okupantem oraz partyzantami sowieckimi. Na zakończenie dnia, późnym wieczorem, patrole wyruszyły w las w poszukiwaniu ukrytych żołnierzy-cichociemnych, co było elementem tzw. gry nocnej.

Uczestnicy na każdym punkcie sędziowskim mogli uzyskać określoną liczbę punktów, mogli też punkty stracić, jeżeli nie zachowali czujności na szlaku i zostali złapani przez żołnierzy niemieckich lub wyprowadzeni w pole przez partyzantów sowieckich. W sobotni wieczór w bazie rajdu miało miejsce spotkanie połączone z prezentacją umundurowania i uzbrojenia 1. PSP AK oraz projekcją filmu „Podhalanie z AK”. Gościem rajdu, był Pan Paweł Lisowski, który, ze swoim synem Łukaszem, przyjechał aż z Ełku, w celu przekazania materiałów i eksponatów związanych z działalnością w szeregach 1. PSP AK jego ojca, Norberta Lisowskiego „Granita”. Młodzież szkolna miała okazję poznać bogate zbiory oraz historię kolejnego żołnierza pułku. Tradycyjnie, na zakończenie dnia odbyło się ognisko.

W niedzielę miało miejsce podsumowanie i zakończenie rajdu. Uczestnicy wraz z opiekunami i organizatorami, wzięli udział we mszy św. w kościele w Słopicach Górnych odpra-

Jeden z patroli przy Krzyżu Partyzanckim pod Mogielicą (ze zbiorów IPN)

wionej w intencji poległych i zmarłych żołnierzy 1. PSP AK oraz uczestników rajdu. Wspomniano również polskich żołnierzy walczących i poległych na frontach I i II wojny światowej.

Podczas dwudniowych zmagañ, po wyrównanej, zaciętej walce, pierwsze miejsce zajął patrol „Ponury”, złożony z licealistów z Krakowa i Rudawy. Na drugim miejscu uplasował się patrol „Lanca”, w skład którego weszły uczniowie Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Słopnicach. Podium uzupełnił patrol „Kruk” złożony z uczniów IV LO w Olkuszu.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 6 czerwca 2014 r.

Trasa: Słopnice Górne (szkoła) – Folwark – Pokusówka – Cichoń (929 m n.p.m.) – zielony szlak – Przetęcz Słopnicka – zielony szlak – Zapowiednica – Kuźle – Banachy – Słopnice Górne (szkoła)

Sobota, 7 czerwca 2014 r.

Trasa: Słopnice Górne (szkoła) – Pyrdoły – Dzielec – trasa narciarska – Bukowina/Wyrębiska – zielony szlak – Mogielica (1171 m n.p.m.) – żółty szlak – Groń – Dzielec – Słopnice Górne (szkoła)

Niedziela, 8 czerwca 2014 r.

Msza św. w kościele pw. Najświętszej Panny Marii Częstochowskiej w Słopnicach

Zakończenie i podsumowanie rajdu

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

- Trasa z 6.VI.2014 r.
- Trasa z 7.VI.2014 r.

VI EDYCJA RAJDU

Mszana Górna

12–14 czerwca 2015 r.

BESKID WYSPOWY

Podczas szóstej edycji rajdu w sposób szczególny postanowiono przypomnieć jednego z założycieli podhalańskiej i beskidzkiej konspiracji, por. Jana Stachurę „Adama”, oraz konspiratorów z terenu gminy Mszana Dolna. Impreza została zorganizowana przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK oraz Gminę Mszana Dolna i Zespół

Placówek Oświatowych w Mszanie Górnej. W organizację rajdu włączyła się również Małopolska Chorągiew Harcerzy ZHR (5. KDW „Orkan”). Honorowy patronat nad rajdem objął Jan Puchała – Starosta Limanowski.

W trzydniowych zmaganiach zmierzyła się ze sobą blisko setka młodzieży z Mszany Górnej, Słopnic, Krakowa, Rudawy, Olkusza oraz Tarnowa. Fabuła oraz trasy rajdu, zostały tak skonstruowane, że poznanie i utrwalanie wiedzy stało się przystępniejsze poprzez

Odprawa przed startem pierwszych patroli (ze zbiorów IPN)

bezpośredni kontakt z historią ożywioną. Pierwszego dnia patrole miały za zadanie odszukać partyzanckich łączników na górze Witów oraz na miejscu wykonać zadania związane z topografią regionu. Kolejnym punktem, na który należało dotrzeć, była góra Spyrkowa, gdzie każdy z uczestników został dokładnie „przesłuchany” i odpytany z wiedzy o patronie swojego patrolu oraz

otrzymał fałszywe, okupacyjne dokumenty w postaci kenkarty. Dalej rajdowicze wędrowali do Mszany Górnej na os. Niedośpiąty, ale po drodze musieli uważać, aby nie wpaść w zasadzkę zorganizowaną przez żołnierzy niemieckich. Na zielonym szlaku z Mszany Dolnej na Jasień oczekiwali z kolei partyzanci w towarzystwie funkcjonariusza policji „granatowej” z zadaniem rozszyfrowania meldunku. Wędrówka tym szlakiem była utrudniona ze względu na liczne wiatrołomy pojawiające się między górą Ogorzałą i Ostrą. Na dużej polanie, położonej przy szlaku narciarskim, znajdował się punkt ze szkoleniem z obsługi broni: karabinów typu Mosin i Mauser oraz rzutu granatem. Uczestnicy mieli okazję oddać strzał z broni hukowej oraz przejść szkolenie pod okiem partyzanckiego instruktora. Ostatnim etapem pierwszego dnia była tzw. czasówka, czyli pokonanie drogi do bazy rajdu w jak najkrótszym czasie oraz złożenie przysięgi.

Drugi, upalny dzień rajdu, przyniósł nowe atrakcje. Na początku patrol musiał odszukać na cmentarzu w łątowem mogiłę oraz tablicę upamiętniającą ks. Władysława Magierę, który w 1947 r. został zamordowany przez podszywających się pod partyzantów pospolitych bandytów. Dalej trasa wiod-

*W partyzanckim obozowisku nad Mszaną Górną
(ze zbiorów IPN)*

ła od przełęczy w łątowem trawersując obok Kiczory oraz łącząc się z czarnym szlakiem, schodzącym do Lubomierza. Po drodze członkowie patroli napotykali punkty partyzanckie, gdzie musieli odszukać ukryty magazyn z wojskowym ekwipunkiem, przeprowadzić poprawnie zbiórkę oraz wykazać się wiedzą na temat 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Po zejściu do Lubomierza, patrol otrzymał zadanie wykonania szkicu prezentującego plan przeprowadzenia dywersyjnej akcji na ciężarówkę niemiecką. Ostatnim punktem było odszukanie kapliczki na os. Zagrody w Mszanie Górnej, jednak trzeba było uważać, żeby nie wpaść

w ręce konfidentów. Na zakończenie dnia, wszyscy uczestnicy rajdu spotkali się z niezwykłym gościem, Tadeuszem Dębskim „Zającem”, świadkiem historii oraz żołnierzem oddziału partyzanckiego Ludowej Straży Bezpieczeństwa „Opór”, który przybliżył zgromadzonej młodzieży wojenne realia.

Niedziela była dniem podsumowań rajdowych zmagania. Młodzież wzięła udział w mszy świętej w kościele w Łętowie w intencji żołnierzy Armii Krajowej oraz Batalionów Chłopskich oraz ludności cywilnej, poległej w walce z okupantem. W trzydniowej rywalizacji zwyciężył patrol „Kruk” z IV Liceum Ogólnokształcącego w Olkusz, drugie miejsce zajął patrol „Jaworz” z Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Słopnicach, a trzecie drużyna „Orlik” złożona z absolwentów Zespołu Szkół w Rudawie.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 12 czerwca 2015 r.

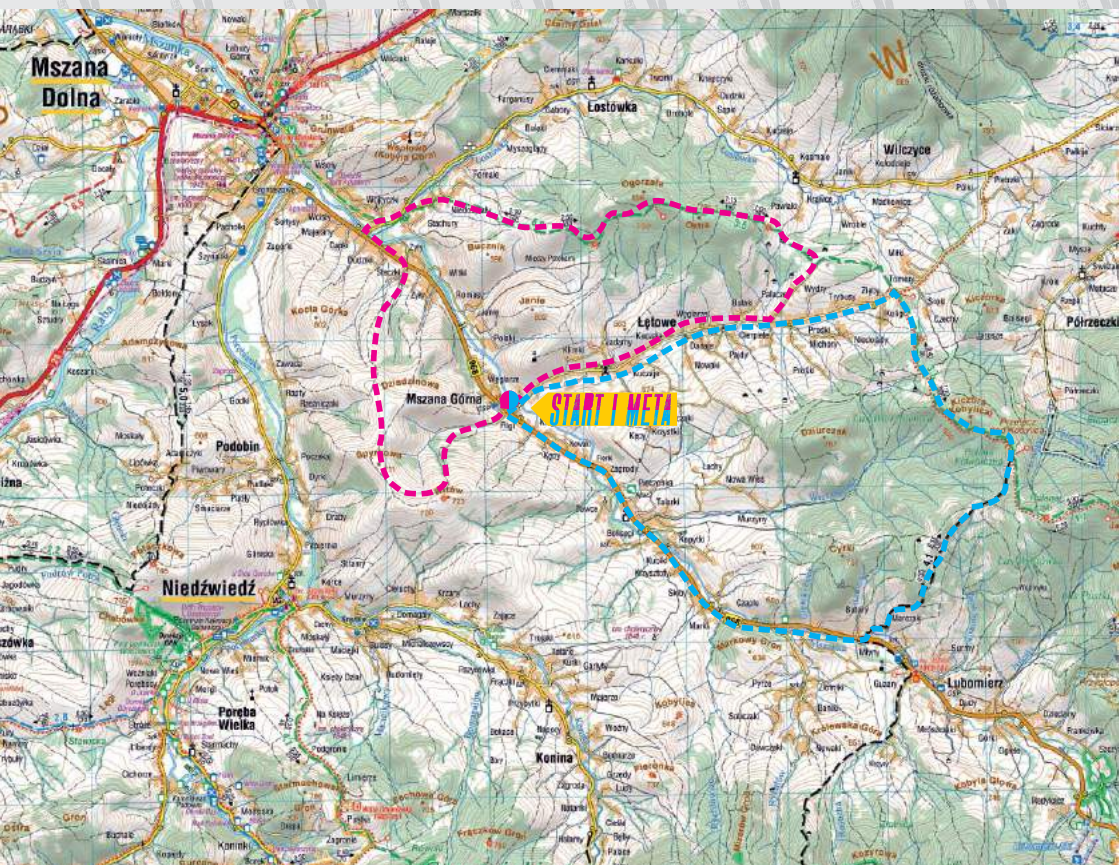
Trasa: Mszana Górna (ZSO w Mszanie Górnej) – Witów (723 m n.p.m.) – Mszana Dolna – zielony szlak – Łętowe – Ogorzała (806 m n.p.m.) – Ostra (780 m n.p.m.) – Mszana Górna (ZSO w Mszanie Górnej)

Sobota, 13 czerwca 2015 r.

Trasa: Mszana Górna (ZSO w Mszanie Górnej) – Łętowe – zielony szlak – Kiczora (901 m n.p.m.) – czarny szlak – Lubomierz – Mszana Górna (ZSO w Mszanie Górnej)

Niedziela, 14 czerwca 2015 r.

Msza św. w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski w Łętowie
Zakończenie i podsumowanie rajdu

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

VII EDYCJA RAJDU

Gorlice – Ropa

3–5 czerwca 2016 r.

BESKID NISKI

W roku 2016 rajd zagościł na terenie malowniczej Ziemi Gorlickiej i Ropskiej (obszar Beskidu Niskiego, Pogórza Grybowskiego z Chełmem, Gorlic i Ropy). Wzięło w nim udział 13 zespołów, w skład których wchodziła głównie młodzież gimnazjalno-licealna z całej Małopolski – m.in. z Krakowa, Olkusza, Tarnowa, Rudawy, Słupnic i Mszany Górnej. Łącznie impreza zgromadziła blisko 150 uczestników, którzy od piątku 3 czerwca wykonywali różnego rodzaju zadania związane z historią regionu, z naciskiem na okres II wojny światowej. Na poszczególnych punktach poznawano dzieje III batalionu 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK oraz wchodzącego w jego skład OP AK „Żbik”. Nie zabrakło też pytań z geografii, terenoznawstwa i pierwszej pomocy. Te różnorodne zadania punktowali obecni na wyznaczonych fragmentach trasy członkowie

Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK oraz harcerze z 5. Krakowskiej Drużyny Wędrowników „Orkan”. Wszyscy przyodziani w stroje związane z epoką, odtwarzający autentyczne postacie, takie jak Julian Krzewicki „Kruk”, Franciszek Paszek „Kmicic”, Stanisław Siemek „Świerk” czy też późniejszy biskup – Józef Gucwa „Wilk”. Nad merytoryczną stroną zmagania czuwali historycy z Oddziału Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie.

Rekonstruktorzy wyruszają na punkty (ze zbiorów IPN)

Przez wszystkie dni bazą rajdu było Gimnazjum w Ropie. Wieczorem drugiego dnia zmagają (w sobotę 4 czerwca) w jego progach zagościli syn Komendanta Obwodów AK Gorlice oraz Limanowa Jerzy Krzewicki wraz z małżonką Katarzyną. Państwo Krzewiccy przybliżyli młodzieży sylwetkę Juliana Krzewickiego „Kruka” oraz jego związki z Gorlicami i Ropą, uczestniczyli też we wspólnym rajdowym ognisku, podczas którego usłyszeć można było śpiewane przy akompaniamencie gitary piosenki turystyczne i partyzanckie.

Ostatni dzień rajdu rozpoczęła msza św. w kościele św. Michała Archanioła w Ropie, w której wzięli udział wszyscy uczestnicy rajdu, ubrani w pamiątkowe koszulki z odznaką 1. PSP AK. Następnie odbyło się podsumowanie rajdu oraz wręczenie nagród dla najlepszych patroli, z których bezkonkurencyjne były te z Olkusza. Pierwsze miejsce zajął patrol „Sewer” z Zespołu Szkół nr 1 w Olkuszu, drugie miejsce przypadło patrolowi „Przyjaciół”, a trzecie patrolowi „Ares” (obydwa z IV Liceum Ogólnokształcącego w Olkuszu). W uroczystym zakończeniu rajdu brali udział honorowi patroni imprezy – Starosta Powiatu Gorlickiego Karol Górski oraz Wójt Gminy Ropa Jan Morańda, którzy podziękowali młodzieży za kilkudniowe zmagania i zaprosili wszystkich do odwiedzenia tego regionu.

Wydarzeniem w godny sposób zamykającym rajd była także niedzielna inscenizacja historyczna szturm partyzantów AK na placówkę Wehrmachtu, która odbyła się na dziedzińcu Dworu w Ropie. Wzięło w niej udział ponad 30 rekonstruktorów ze Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułk Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej, Grupy Rekonstrukcji Historycznych „Ostheer” oraz Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznej „Wrzesień 39”.

Akowska przysięga przy pomniku na Podchelmiu
(ze zbiorów IPN)

Ku ucieście zgromadzonej publiczności partyzancka akcja się udała, a towarzyszące jej serie broni maszynowej słyhać było w promieniu kilku kilometrów.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 3 czerwca 2016 r.

Trasa: Gorlice (kaplica z latarnią) – żółty szlak – Wierzchowina – Bielanka – Miejska Góra (643 m n.p.m.) – Suchy Wierch (648 m n.p.m.) – Ropa (gimnazjum)

Sobota, 4 czerwca 2016 r.

Trasa: Ropa (gimnazjum) – żółty szlak – osiedle Smakówka – Wawrzka – niebieski szlak – Chełm (778 m n.p.m.) – Podchełmie – ścieżka rowerowa – osiedle Księżę – Ropa (gimnazjum)

Niedziela, 5 czerwca 2016 r.

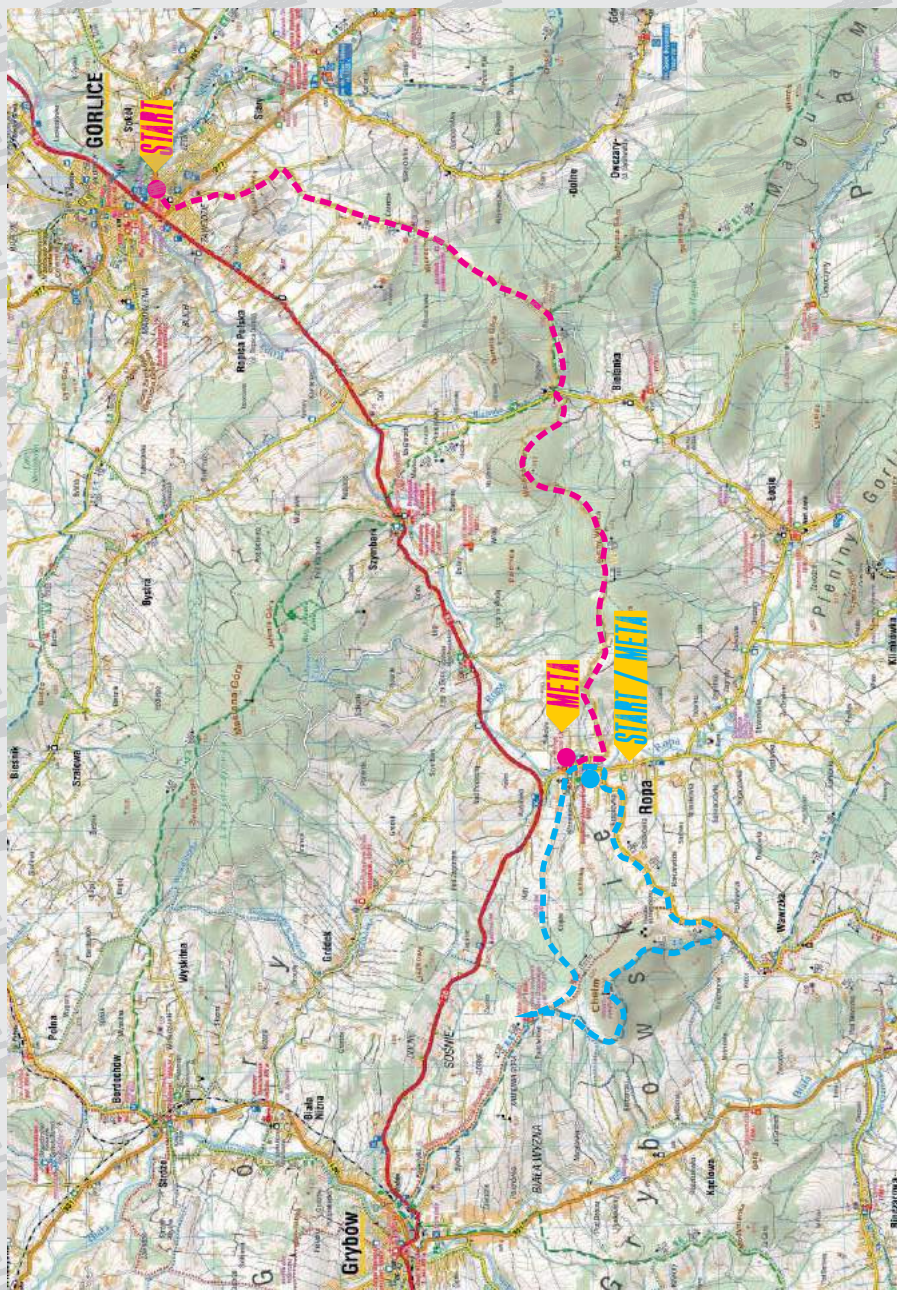
Msza św. w kościele pw. św. Michała Archanioła w Ropie
Zakończenie i podsumowanie rajdu
Rekonstrukcja historyczna przy Dworze w Ropie

Trasa z 3.06.2016 r.

Trasa z 4.06.2016 r.

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

VIII EDYCJA RAJDU

Tęgoborze

9-11 czerwca 2017 r.

BESKID WYSPOWY – POGÓRZE ROŻNOWSKIE

W dniach 9-11 czerwca 2017 r. odbyła się ósma edycja rajdu, którego głównymi organizatorami były Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie oraz Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK. Patronat honorowy nad imprezą objęli Starosta Nowosądecki Marek Pławiak oraz Wójt Gminy Łososina Dolna Stanisław Golonka.

Podczas trwania zmagania uczestnicy pokonywali partyzanckie ścieżki w Beskidzie Wyspowym – wokół Marcinkowic, Tęgoborza, Zawadki, Skrzętl-Rojówki oraz Znamirówic – poruszając się po terenie dawnego Obwodu AK Nowy Sącz, gdzie w czasie II wojny światowej działał Oddział Specjalny AK ppor. Józefa Toczka „Topora”. Biorąca udział w rajdzie młodzież, poznając historię zmagania z okupantem niemieckim oraz losy żołnierzy podziemia w powiecie nowosądeckim, mogła też odwiedzić miejsca związane z pobytem na

Sąddeckczyźnie Jana Karskiego, ukrywaniem się Żydów oraz prześledzić niemieckie prace fortyfikacyjne nad Dunajcem i Jeziorem Rożnowskim. Miała także okazję przyjrzeć się pracy wywiadu i kontrwywiadu AK oraz uzyskać świadomość tego, jak dużą wagę Polskie Państwo Podziemne przykładło do ochrony zarówno ludności cywilnej, jak i ważnych dla polskiej gospodarki obiektów, które w chwili wycofywania się

Przy pomniku partyzanckim na Białowodkiej Górze (ze zbiorów IPN)

Niemców narażone były na zniszczenie. Uczestnicy rajdu mogli też poznać powojenne losy dawnych akowców, których duża część zasiłała po 1945 r. szeregi tzw. żołnierzy wyklętych, współtworząc oddział niepodległościowy „Wojsko Polskie”.

Rajd zgromadził blisko 150 uczestników podzielonych na 15 zespołów, które przybyły na start rajdu z całej Małopolski. Poza reprezentantami gospodarzy terenu – czyli uczniami ze szkoły podstawowej w Tęgoborzu, w rajdzie wzięli też udział gimnazjaliści i licealiści z Krakowa, Rudawy, Olkusza, Tarnowa, Szczepanowic, Słonic, Laskowej i Mszany Górnej. Pierwszego dnia pokonywali oni blisko dwudziestokilometrową trasę z Marcinkowic do Tęgoborza, na której spotkać mogli Niemców, „granatowych” policjantów, akowców i podszywających się pod podziemie pospolitych przestępców. Wszyscy zapamiętali jednak przede wszystkim „zabójcze” podejście na górę Chełm oraz piękne widoki na dolinę Dunajca i Beskidy.

Drugi dzień zmagania przebiegł z kolei pod hasłem zdobywania informacji o zaporze w Rożnowie i niemieckich schronach w samym Tęgoborzu. Na kilkunastokilometrowej trasie wokół Jodłowca Wielkiego i Justu nie zabrakło też dodatkowych atrakcji w postaci ścigającej uczestników burzy oraz wieczornego ogniska.

Niedziela, czyli ostatni dzień rajdu, była tradycyjnie poświęcona na jego oficjalne zamknięcie i wyłonienie zwycięzców. Tym razem pierwsze miejsce zajął patrol „Przyjaciół” z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Olkuszu, wyprzedzając o włos (a właściwie o 0,5 punktu) drużynę „Lampart”, której członkowie także reprezentowali barwy tej szkoły. Tuż za nimi trzecie miejsce na podium zajął patrol „Jaworz” z Gimnazjum im. Adama Mickiewicza

Wspólny przemarsz na mszę świętą (ze zbiorów IPN)

w Słopicach. Po wręczeniu nagród oraz podziękowań wszyscy uczestnicy udali się w zwartej kolumnie na mszę św. w intencji żołnierzy i współpracowników AK, po której nastąpił piknik partyzancki połączony z pokazem broni i inscenizacją w wykonaniu SRH 1. PSP AK oraz Klubu Historycznego im. AK w Olkuszu. Ostatnią atrakcją tego dnia był „nalot” samolotów z Aeroklubu Podhalańskiego w Łososinie Dolnej, które poza akrobacjami dokonały też, ku uciesze najmłodszych, udanego zrzutu cukierków.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 9 czerwca 2017 r.

Trasa: Marcinkowice (centrum) – żółty szlak – osiedle Łazy – czerwony szlak – leśniczówka – Zamczysko (607 m n.p.m.) – zielony szlak – Białowodzka Góra (616 m n.p.m.; pomnik i kaplica) – żółty szlak – Zawadka (skrzyżowanie) – Chełm (731 m n.p.m.) – Rojówka (kaplica) – niebieski szlak – Rojówka (stara szkoła) – Podchełmie – Tęgoborze (szkoła)

Sobota, 10 czerwca 2017 r.

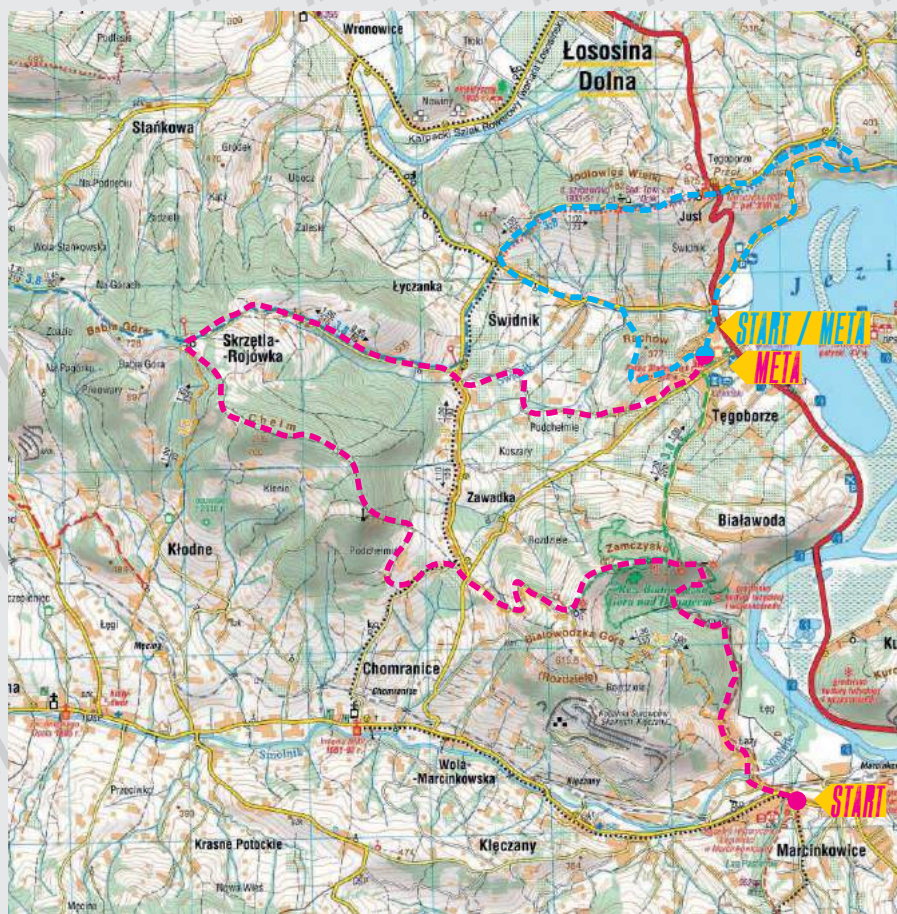
Trasa: Tęgoborze (szkoła) – Rachów (377 m n.p.m.) – Świdnik – niebieski szlak – Jodłowiec Wielki (482 m n.p.m.) – Przetęcz Św. Justa – Znamierowice – Kamienny Bulwar – Tęgoborze (cmentarz) – Tęgoborze (szkoła)

Niedziela, 11 czerwca 2017 r.

Zakończenie i podsumowanie rajdu

Msza św. w kościele pw. Najdroższej Krwi Pana Jezusa w Tęgoborzu

Piknik historyczny i przeloty samolotów

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

Krościenko nad Dunajcem

8-10 czerwca 2018 r.

PIENINY – BESKID SĄDECKI

Podczas dziewiątej edycji rajdu młodzież z różnych zakątków Małopolski pokonywała górskie szlaki Pienin i Beskidów, poznając miejsca związane z działalnością kurierską oraz funkcjonowaniem IV batalionu 1. PSP AK dowodzonego przez kpt. Juliana Zapałę „Lamparta”. Bazą rajdu było przez trzy dni Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Krościenku nad Dunajcem i tam właśnie nocowały wszystkie biorące udział w imprezie drużyny – z Tarnowa, Słopnic, Laskowej, Mszany Górnej, Olszówki, Skawiny i Olkusza. Swoją drużynę wystawili też gospodarze z Krościenka nad Dunajcem. Łącznie w rajdzie uczestniczyło 14 drużyn, których nazwy nawiązywały do pseudonimów konspiratorów z okresu II wojny światowej. Trasę zabezpieczali rekonstruktorzy ze Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK, Klubu im. AK w Olkuszu, a także harcerze z 5. Krakowskiej Drużyny Wędrowników ZHR „Orkan” oraz członkowie Akcji Katolickiej w Szczawnicy. W trzydniową zabawę

zaangażowanych było ponad 150 osób i kilkanaście instytucji, w tym m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Targu, Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem, Urząd Miasta Nowego Sącza, Pieniński Park Narodowy i Oddział Pieniński PTTK w Krościenku nad Dunajcem. Honorowy Patronat nad rajdem objęli: Krzysztof Faber – Starosta Powiatu Nowotarskiego oraz Jan Dyda – Wójt Gminy Krościenko nad Dunajcem.

Zadanie polegające na przypisaniu zdjęcia do konkretnej postaci historycznej (ze zbiorów IPN)

W piątek 8 czerwca, uczestnicy wcielali się w rolę kurierów, pokonywali pasmo Trzech Koron i przełęcz Szopka, a następnie w Sromowcach Niżnych przekraczali granicę ze Słowacją i Drogą Pienińską docierali do Szczawnicy i Krościenka nad Dunajcem. Po drodze czekały ich zadania wyznaczone przez partyzantów AK i członków tajnej organizacji „Limba” oraz trudne rozmowy ze słowackimi i niemieckimi strażnikami granicznymi. Trasa tego dnia liczyła blisko 30 kilometrów i niektóre zespoły potrzebowały na jej pokonanie ponad 8 godzin.

Scenariusz rajdu zmienił się w sobotę, kiedy uczestnicząca w nim młodzież poznawała wydarzenia związane z Powstaniem Szczawnickim i uruchomieniem akcji „Burza” w powiecie nowotarskim. Tym razem główna trasa przemarszu przebiegała przez centrum Szczawnicy, Bereśnik oraz masyw Dzwonkówki w Beskidzie Sądeckim. Po drodze odnaleźć należało ukryte wyposażenie bojowe, złożyć konspiracyjną przysięgę i wykonać szkic placówki obserwacji lotniczej Luftwaffe. Mimo, że trasa tego dnia była krótsza, to ostatnie patrole docierały do bazy w Krościenku nad Dunajcem już o zmroku.

Niedziela 10 czerwca rozpoczęła się od wspólnego przemarszu uczestników rajdu do kościoła w Krościenku nad Dunajcem i mszy św., podczas której wspominano też żołnierzy i współpracowników AK. Następnie miało miejsce oficjalne zakończenie i podsumowanie rajdu, w którym wzięły udział m.in. Wójt Gminy Krościenko nad Dunajcem Jan Dyda.

Uczestnicy złapani przez słowacką placówkę graniczną (ze zbiorów IPN)

W trzydniowych zmaganiach zwyciężył patrol „Sewer” z Zespołu Szkół nr 1 w Olkuszu, drugie miejsce zajęła drużyna „Sławek” z Liceum Ogólnokształcącego w Krościenku nad Dunajcem, natomiast na trzecim miejscu sklasyfikowano patrol „Strzała” z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Tarnowie.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 8 czerwca 2018 r.

Trasa: Krościenko nad Dunajcem (liceum) – żółty szlak – Bajków Groń (716 m n.p.m.) – niebieski szlak – Góra Zamkowa (779 m n.p.m.) – Okrąglica (982 m n.p.m.) – przełęcz Szopka (779 m n.p.m.) – żółty szlak – Sromowce Niżne – granica państwowa – Czerwony Klasztor – czerwony szlak – Droga Pienińska – granica państwowa – Szczawnica – Piaski – Krościenko nad Dunajcem (liceum)

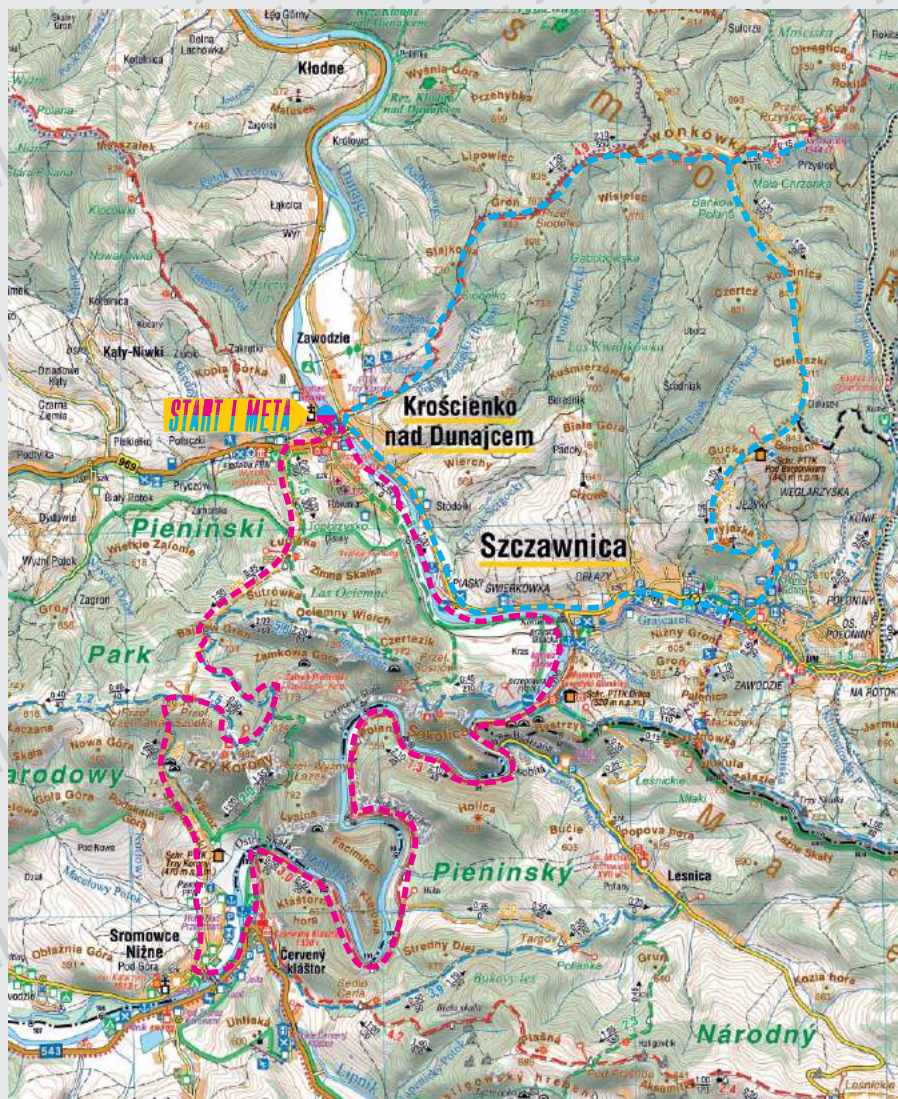
Sobota, 9 czerwca 2018 r.

Trasa: Krościenko nad Dunajcem (liceum) – Piaski – Szczawnica – żółty szlak – Bryjarka (679 m n.p.m.) – Bereśnik (843 m n.p.m.) – Kotelnica (847 m n.p.m.) – Dzwonkówka (985 m n.p.m.) – czerwony szlak – Stajkowa (723 m n.p.m.) – Krościenko nad Dunajcem (liceum)

Niedziela, 10 czerwca 2018 r.

Msza św. w kościele pw. Chrystusa Dobrego Pasterza w Krościenku nad Dunajcem

Zakończenie i podsumowanie rajdu

Mapa tras pokonywanych przez uczestników pierwszego i drugiego dnia rajdu.

----- Trasa z 8.06.2010 r.

----- Trasa z 9.06.2010 r.

X EDYCJA RAJDU

Szczawa – Dobra – Tymbark – Słopnice
7–9 czerwca 2019 r.

BESKID WYSPOWY

Dziesiąta, jubileuszowa edycja rajdu odbędzie się po raz kolejny w Beskidzie Wyspowym, gdzie funkcjonowały w czasie II wojny światowej struktury Obwodu AK Limanowa oraz działały I i II batalion 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Większość rajdowych zadań będzie związana z okresem 1939–1945, ale uczestnicy poznają także historię powiatu limanowskiego, będą też mieli okazję zapoznać się z walorami turystyczno-przyrodniczymi regionu.

Głównymi organizatorami rajdu są Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie i Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych 1. Pułk Strzelców Podhalańskich AK. W organizację przedsięwzięcia zaangażowały się również gminy Dobra, Słopnice i Tymbark, Klub Historyczny im. Armii Krajowej w Olkuszu, Klub Historyczny im. 1. PSP AK w Słopnicach, Szkoła Podstawowa im. Leopolda Węgrzynowicza w Dobrej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, Jednostka Strzelecka nr 2007 im. kpt. Tadeusza Paolone Związku Strzeleckiego „Strzelec” w Tymbarcu, Nadleśnictwo Limanowa oraz 5. Krakowska Drużyna Wędrowników ZHR „Orkan”. Honorowy Patronat nad rajdem objęli wójt Tymbarku Paweł Ptaszek, wójt Słopnic Adam Sołtys i wójt Dobrej Benedykt Węgrzyn.

Scenariusz rajdu:

Piątek, 7 czerwca 2019 r.

Trasa: Szczawa (centrum) – Wyrębiska Szczawskie – Wyrębiska Zalesiańskie – ścieżka edukacyjna – Krzyż Partyzancki – Obóz „Wilka” – Polana Stumorgowa – Mogielica (1171 m n.p.m.) – niebieski szlak – Cyrhla – Jurków – Dobra (szkoła)

Sobota, 8 czerwca 2019 r.

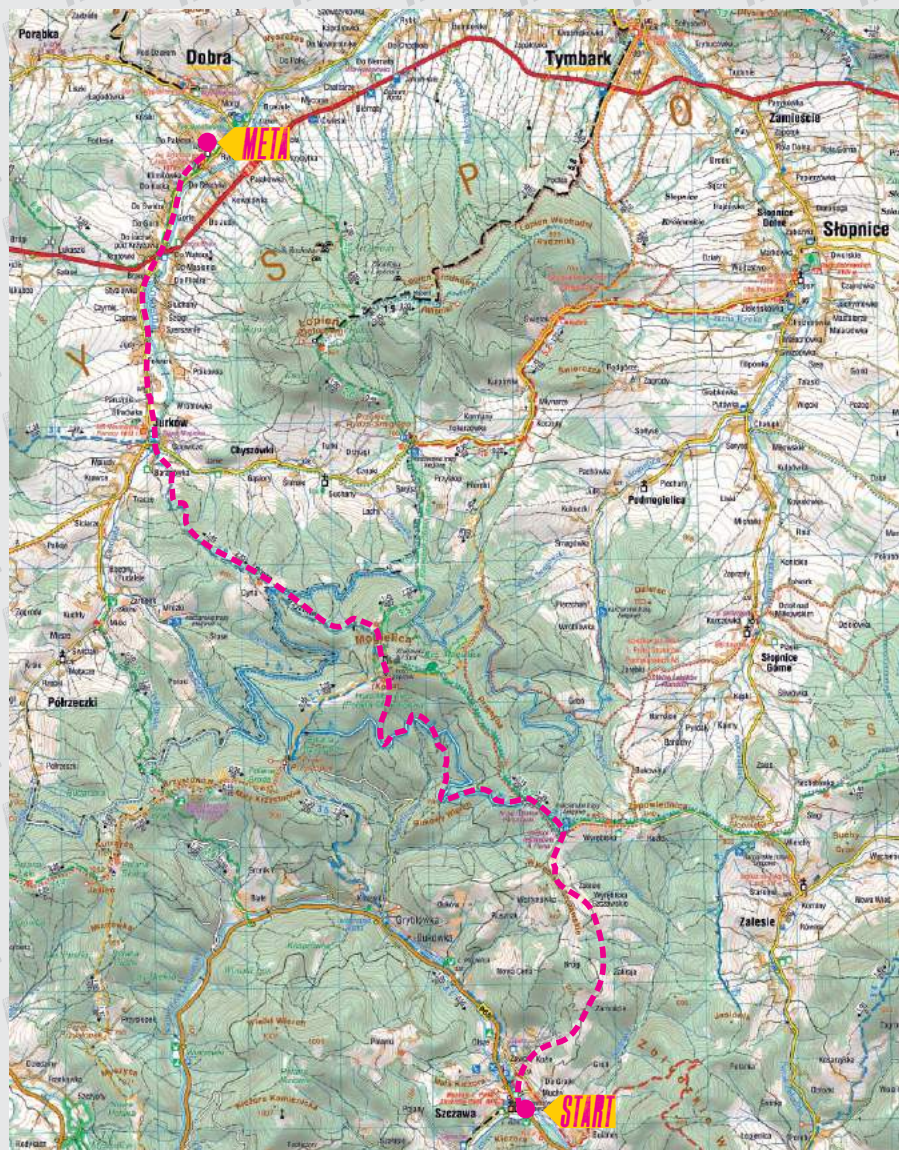
Trasa: Dobra (szkoła) – Dobra stacja PKP – czarny szlak – os. Zadziele –
Dział nad Dobrą – Wilkowisko – stokówka między Kostrzą i Świnną Górą
– Soślina – Stronie/Zęzów – Tymbark Nowy Dwór – Tymbark „Owocarnia”
– Tymbark Rynek – Dobra

Niedziela, 9 czerwca 2019 r.

Zakończenie i posumowanie rajdu

Msza św. w Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Dobrej

Inscenizacja historyczna przy Dworze w Dobrej

Mapa trasy zaplanowanej na pierwszy dzień rajdu.

Trasa z 7.06.2019 r.

Mapa trasy zaplanowanej na drugi dzień rajdu.

Trasa z 8.06.2019 r.

Uczestnicy i organizatorzy IX Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK przed kościołem w Krościenku nad Dunajcem

GRY MIEJSKIE, RAJDY TERENOWE

Gra miejska to specyficzna forma edukacji, w której ważne są zarówno fakty historyczne, jak i miejsca, w których się wydarzyły. Gra terenowa to wykorzystanie nie tylko historyczności miejsca, ale także jego walorów krajoznawczych i przyrodniczych. Formuła ta umożliwi młodzieży naukę poprzez zabawę, rywalizację, pracę w grupie. Miasto/las stają się w niej „żywą” planszą, w której budynki, pomniki, ulice i inne obiekty w przestrzeni są istotnymi elementami gry. Informacje na temat organizowanych gier miejskich i terenowych będą na bieżąco publikowane na stronach IPN oraz rozsyłane do szkół.

W roku kalendarzowym 2019 odbędą się następujące wydarzenia:

- * *Gra Miejska „Rozbijmy więzienie w Miechowie”*
– 10 czerwca 2019 Miechów
- * *Gra Miejska „Akeja Koppe”*
– 18 czerwca 2019 Kraków
- * *Gra Miejska „Wybierz Sobie Pseudonim”*
– wrzesień 2019 Kraków
- * *Rajd Szlakami Żołnierzy Wykłętych mjr. Józefa Kurasia „Ognia”, „Orla”* – październik 2019
- * *Gra Terenowa „I wojny światowej oraz Legionów”*
– październik/listopad Bydlin
- * *Gra Miejska „Orla Wrona Nie Pokona”*
– grudzień 2019 Kraków/Olkusz

Zachęcamy także nauczycieli i uczniów do samodzielnego przygotowywania gier terenowych, miejskich i szkolnych. Edukatorzy IPN mogą wspomóc takowe działania merytorycznie i materiałowo.

Więcej informacji:

oben.krakow@ipn.gov.pl
BIURO EDUKACJI NARODOWEJ
INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ W KRAKOWIE
Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia”
ul. Dunajewskiego 8

Adres do korespondencji:

ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków

www.krakow.ipn.gov.pl

www.facebook.com/IPNkrakow/

ISBN 978-83-954170-2-3